

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Rondweg Lelystad Zuid

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

31 oktober 2022 / projectnummer: 3673

1 Advies voor de inhoud van het MER

De provincie Flevoland en de gemeente Lelystad willen de verkeersdoorstroming en verkeersveiligheid rond Lelystad verbeteren. Ook willen ze Nationaal Park Nieuw Land beter bereikbaar maken. Hiervoor willen ze een nieuwe weg aanleggen: Rondweg Lelystad-Zuid. Voor het besluit hierover wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De provincie Flevoland heeft de Commissie gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie adviseert onderstaande punten in ieder geval in het MER op te nemen. Deze informatie is essentieel om het milieubelang in het besluit over de Rondweg Lelystad-Zuid mee te kunnen wegen.

De samenhang tussen weg, toegangspoort Nationaal Park en nieuwe woonwijk. De plannen voor de weg hangen samen met de ontwikkeling van het hele gebied: de toegangspoort tot het Nationaal Park Nieuw Land en zeker ook de toekomstige woningbouw ten oosten van de geplande weg. Het MER moet deze integraliteit goed beschrijven en aangeven hoe hiermee bij de ontwikkeling van de verschillende plannen in het gebied rekening wordt gehouden.

De op te lossen knelpunten. Werk in het MER uit waar de rondweg een oplossing voor moet bieden. Werk een aantal scenario's uit voor bijvoorbeeld de hoeveelheid toekomstige woningen en ook voor veranderingen in reispatronen, zoals omschreven in de omgevingsvisie van Lelystad. Beschrijf de doelen van de weg zo concreet en kwantitatief mogelijk, zodat getoetst kan worden of ze ook gehaald worden.

De voorkeur voor tracé 'Langs de bosrand'. Volgens de NRD heeft dit alternatief de voorkeur. Geef aan welke rol het milieubelang bij deze keuze heeft gespeeld. Gebruik de resultaten uit het MER (waarin dit en twee andere alternatieven onderzocht gaan worden) om de drie alternatieven met elkaar te kunnen vergelijken en na te gaan of deze keuze blijft staan. Ga bij het alternatievenonderzoek ook na in hoeverre er binnen de bestaande situatie (combinaties van) maatregelen mogelijk zijn om de doelstellingen te halen.

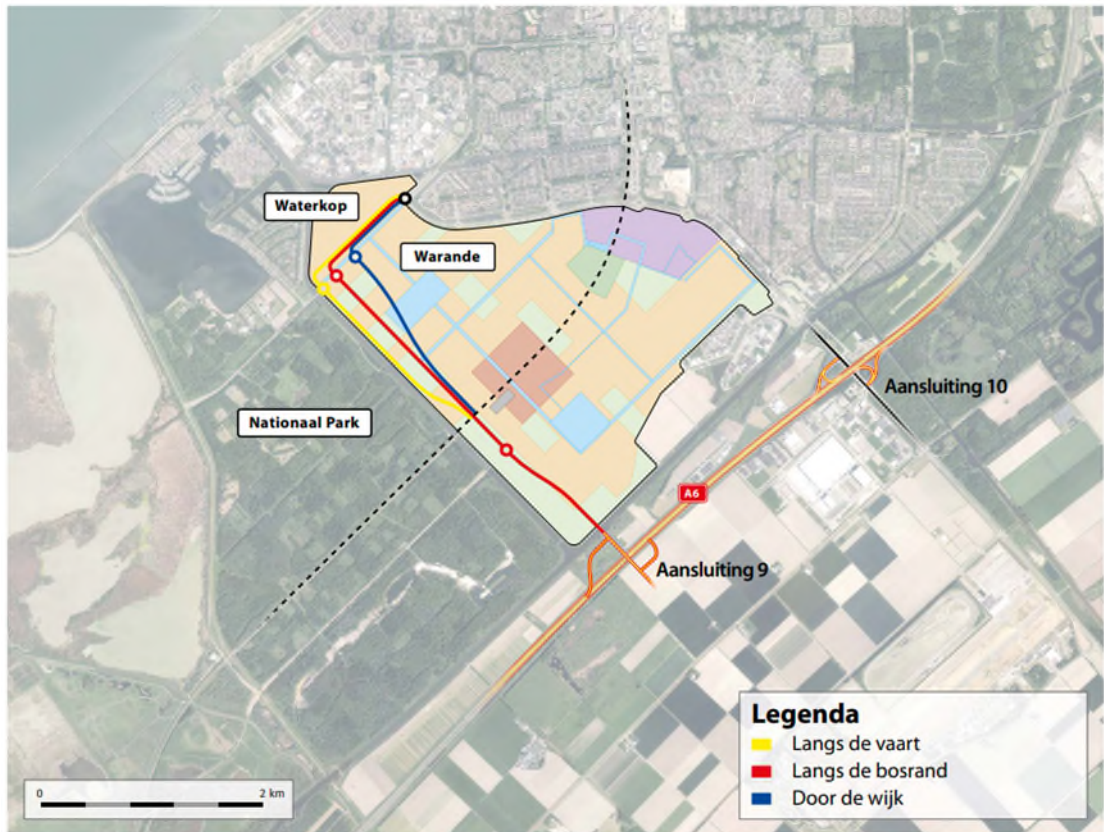
Beschermende maatregelen en voorkeurstracé. Onderzoek met welke maatregelen de kwaliteit van de leefomgeving zo goed mogelijk beschermd is. Werk daarvoor het voorkeurstracé uit en ga na hoe de weg de natuur van het nationaal park zo min mogelijk verstoort en wat de beste inpassing in het landschap is.

De bestaande milieusituatie. Er zullen veel nieuwe ontwikkelingen in het gebied gaan plaatsvinden. Motiveer daarom goed wat de referentiesituatie is en ga daarbij uit van alle activiteiten waar al over besloten is. Geef ook alvast ook een doorkijk naar de verdere toekomst als Lelystad nog (veel) verder groeit.

De milieueffecten. Beschrijf de gevolgen van de rondweg voor de leefkwaliteit voor huidige en toekomstige bewoners, natuur, bodem en water, duurzaamheid en klimaat.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. Ze bouwt in haar advies voort op de Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)¹. Ze herhaalt slechts punten die al in de notitie Reikwijdte en Detailniveau aan de orde komen als dat voor een goed begrip van het advies nodig is of als ze voorstelt de aanpak op onderdelen aan te passen.

Figuur 1. Een overzicht van de mogelijke tracés van de rondweg.

Aanleiding MER

Om de Rondweg Lelystad-Zuid mogelijk te maken moeten de geldende bestemmingsplannen worden aangepast. Afhankelijk van de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet gebeurt dat in de vorm van een provinciaal inpassingsplan (conform de Wet ruimtelijk ordening (Wro) of een projectbesluit (conform de Omgevingswet). Daarom wordt een procedure doorlopen die zowel aan de Wro als aan de Omgevingswet voldoet. Voor het besluit over de weg wordt een plan-MER/project-MER opgesteld. Een MER is in dit geval nodig omdat het gaat om een weg (categorie C 1.2 van het besluit milieueffectrapportage). Ook is vooraf niet uit te sluiten dat de aanleg en het gebruik van de weg invloed zullen hebben op Natura 2000-gebieden. Daarom moet een Passende beoordeling worden gemaakt.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de provincie Flevoland en de gemeente Lelystad – besluit over de Rondweg Lelystad-Zuid.

¹ Notitie reikwijdte en detailniveau, Rondweg Lelystad-Zuid, Laan van Nieuw Land – Verlengde Westerdreef, provincie Flevoland en gemeente Lelystad, juni 2022.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken, die bij het advies zijn gebruikt, zijn te vinden door nummer 3673 op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Probleemstelling, doel, beleid en besluiten

2.1 Samenhang rondweg en woningbouw Warande

De provincie Flevoland en de gemeente Lelystad hebben ervoor gekozen om aparte procedures te doorlopen voor de aanleg van de rondweg en voor de grootschalige woningbouw in de nieuwe, aangrenzende wijk Warande.² De projecten hangen echter onlosmakelijk met elkaar samen. Keuzes voor de omvang en het ruimtelijk ontwerp van de wijk beïnvloeden het ontwerp en de inrichting van de weg. Denk hierbij aan ligging en aantal kruispunten en rotondes, keuze van mitigerende maatregelen, capaciteit van de weg, groene zones, parken en faunapassages, et cetera). Omgekeerd hebben het tracé en de inrichting van de weg juist ook gevolgen voor de inrichting van de wijk. Het gaat om bijvoorbeeld de mogelijkheden voor de ligging van geluidgevoelige objecten.

De keuze om de beide projecten te scheiden kan tot gevolg hebben dat kansen voor een optimale inrichting en leefmilieu van het gebied worden gemist. Ook blijven dan mogelijk de milieueffecten van het totaal buiten beeld. Het niet integraal bezien van beide ontwerpen zal bijvoorbeeld kunnen leiden tot noodzakelijke aanpassingen aan de weg of in de wijk nadat alles al is gerealiseerd. De onzekerheden over de totaal-inrichting werken door in alle onderdelen van het project. In het MER werkt dit door in de reikwijdte en keuzes in de probleem- en doelstelling, de uitwerking van de varianten, de referentiesituatie en uiteindelijk in de beschrijving van de milieueffecten.

Laat in het MER zien welke samenhang er is tussen weg, wijk en toegangspoort en maak duidelijk in welke mate de projecten toch los van elkaar zijn te beschouwen en waarom de keuze voor scheiding van weg en wijk is gemaakt. Geef daarbij aan of de weg zonder wijk ook op deze manier zou worden aangelegd en andersom welke consequenties het niet aanleggen van de weg op de ontwikkeling van de wijk zou hebben. Doe hetzelfde voor de samenhang tussen de weg en de toegangspoort voor het nationaal park. Beschrijf tot slot de risico's die de scheiding van projecten geeft en hoe hiermee wordt omgegaan.

2.2 Probleemstelling

Door de toenemende drukte op de huidige wegen in en rond Lelystad ontstaan er volgens de NRD:

- problemen in de verkeersdoorstroming;
- verkeersonveilige situaties;
- een slechtere leefkwaliteit door toename van het sluipverkeer.

² Hierover is in 2007 een milieueffectrapport opgesteld. Daarnaast zijn er nog ontwikkelingen waarover nog niet besloten is.

Zonder aanvullende maatregelen ten zuidwesten van Lelystad worden voor deze thema's steeds grotere problemen verwacht. Het gaat daarbij vooral om de toename van verkeer door de groei van Lelystad en om het toenemend aantal bezoekers van het nationaal park. In 2021 hebben de provincie Flevoland en de gemeente Lelystad een gezamenlijke verkenning uitgevoerd naar mogelijke oplossingen.

Maak in het MER duidelijk waarom deze weg wordt overwogen en welke oplossingsrichtingen in deze verkenning zijn beschouwd. Maak duidelijk welke oplossingen zijn afgefallen en of, en zo ja, welke milieuoverwegingen daar een rol bij hebben gespeeld. Geef daarnaast concreet aan hoe de plannen voor de weg samenhangen met die van de woningbouw en in hoeverre deze projecten afhankelijk van elkaar zijn.

Kwantificeer de huidige en toekomstige knelpunten voor bijvoorbeeld de doorstroming, de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving. Voer een gevoeligheidsanalyse uit voor de scenario's en de bandbreedte van de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen. De Commissie heeft begrepen dat er voor de berekeningen gebruik zal worden gemaakt van een nieuw verkeersmodel. Benoem in het MER de uitgangspunten van dit verkeersmodel, zoals voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in Lelystad en omgeving, de voertuigverdeling, effecten van elektrificatie, et cetera. Betrek verder bij de berekeningen en bij de gevoeligheidsanalyse ook de volgende ontwikkelingen:

- De ontwikkeling van Warande met de bouw van de woningen waarover al besloten is.
- Een doorkijk naar de aanvullende woningbouw waarover nog niet besloten is maar waar de wijk wel ruimte voor biedt en naar de mogelijke verdubbeling van Lelystad. Hoe verhoudt zich deze weg daartoe? Betrek hierbij ook de wijze van ontsluiting van de wijk (rol openbaar vervoer, fiets, deelauto's, et cetera).
- Bezoekersaantallen van het Nationaal Park Nieuw Land.
- Doorstroming en sluijverkeer: waar is dit nu en in de toekomst een probleem?
- Het gebruik van de weg verdeeld over de dag. Bezoekers van het Nationaal Park zullen waarschijnlijk op andere dagen en tijdstippen gebruik maken van de weg dan het doordeweekse woon-werkverkeer.
- Kosten van automobilititeit (eventuele invoering van 'Betalen naar Gebruik' en brandstofprijzen).

Werk voor bovenstaande variabelen een aantal scenario's in ruimte en tijd uit. Geef aan of de resultaten tot nieuwe inzichten leiden.

2.3 Doelen van de rondweg

De NRD vermeldt bij de beschrijving van het plan³ dat het aan drie doelstellingen bijdraagt:

- Het creëren van een rechtstreekse ontsluiting vanaf de A6 van de toegangspoort van Nationaal Park Nieuw Land aan de Buizerdweg.
- Het verbeteren van de verkeersdoorstroming aan de zuidwestzijde van Lelystad, het ontlasten van afrit 10 Lelystad Centrum en het wegennet naar het centrum van Lelystad.
- Aansluiten bij de gewenste ontwikkeling van het Nationaal Park Nieuw Land, het programma Lelystad Next Level de centrale opgave om de stad een herkenbaar profiel te geven als 'hoofdstad van de nieuwe natuur'.

³ Pagina 7 van de NRD.

Het creëren van een robuuste ontsluiting van de nieuwe woonwijk is in de NRD niet als doel benoemd. Geef aan of en waar dit een plek in het MER krijgt. Werk de beschreven doelen, op basis van de probleemstelling (zie het advies hierover in paragraaf 2.2) en ambities concreet en waar mogelijk kwantitatief uit. Geef ook aan wat de kwantitatieve doelen zijn voor de verkeersveiligheid en omgevingskwaliteit. Geef aan of er vanuit de mobiliteitstransitie ook doelen voor de rondweg gelden. Beschrijf tot slot wat de bijdrage van de weg is aan de doelstelling van natuurontwikkeling en aansluitend op de ambitie van gemeente om natuur hoofdstad te zijn.

Werk de mate waarin de doelen gehaald worden (doelbereik) uit in een toetsingskader. Dit is belangrijke informatie voor de besluitvorming.

2.4 Beleidskader, ontwikkelingen en besluiten

Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor het besluit over Rondweg Lelystad-Zuid en of het plan kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga daarbij in ieder geval in op:

- Het omgevingsbeleid: Nationale Omgevingsvisie, Omgevingsvisie Flevoland Straks, Omgevingsvisie Lelystad 2040 en het bestemmingsplan Warande - Olmenkwartier. Ga ook in op de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet. Geef aan hoe het project rekening houdt met de geest van deze wet (samenhang en integraliteit, meer aandacht voor duurzaamheid en gezondheid).
- De Wet geluidhinder, in het kader van vast te stellen geluidmaatregelen. Met de komst van de Omgevingswet en het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) zal hier een en ander in veranderen (zoals geluidproductieplafonds (GPP)).
- Richtlijn trillingen in woningen (SBR-richtlijn B).
- Beleid en wetgeving over water, landschap, recreatie, natuur en de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan de Kaderrichtlijn Water (KRW), het Nationaal Park Nieuw Land en het toekomstige gebiedsgerichte programma in het kader van Natura 2000-gebied. Betrek ook de actuele ontwikkelingen in beleid, wet- en regelgeving ten aanzien van stikstofdepositie.
- Nationaal provinciaal, gemeentelijk en regionaal verkeersbeleid.
- Ambities van rijk, provincies en gemeentes ten aanzien van luchtkwaliteit.

Te nemen besluit(en)

De procedure voor de milieueffectrapportage wordt doorlopen voor het vaststellen van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) of een projectbesluit in het kader van de Omgevingswet. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de planning is. Ga concreet in op de plannen voor de woningbouw in Warande en hoe deze samenhangen met de te nemen besluiten over de rondweg. Geef aan waarover al wel besloten is en wat de te verwachten besluiten hierover zijn.

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Uitwerking tracéalternatieven

De NRD noemt drie alternatieve tracés:

- langs de vaart;
- langs de bosrand;
- door de wijk.

Het gaat om een tracé van bijna vier kilometer vanaf de A6 (afrit 9) langs de Lage Dwarsvaart. In noordelijke richting, vanaf de kruising met de spoorlijn, verschillen de tracés. De NRD⁴ geeft aan dat Provinciale Staten en de gemeenteraad van Lelystad hebben ingestemd met de voorkeursoplossing 'Langs de bosrand'. Geef de status van dit besluit aan. Vermeld ook of op dit besluit kan worden teruggekomen is als de resultaten uit het MER⁵ of nieuwe inzichten, bijvoorbeeld door maatschappelijke veranderingen, hier aanleiding toe geven.

Beschrijf hoe de gestelde doelen de keuze voor deze drie alternatieven hebben bepaald en welke rol milieueffecten hierin hebben gespeeld. Beschrijf ook welke andere alternatieve oplossingen in de verkenningsfase in beschouwing zijn genomen.

Werk bij het alternatievenonderzoek ook uit in hoeverre er binnen de bestaande situatie (combinaties van) maatregelen mogelijk zijn om de doelstellingen te halen.

Geef aan op welke (milieu)gronden in de NRD de voorkeur voor het tracé 'langs de bosrand' is uitgesproken. Volgens de NRD zal het MER nog wel alle drie tracés uitwerken. Beschrijf de tracés op een zodanig niveau dat de milieueffecten voldoende in beeld komen om de tracés onderling te kunnen vergelijken en om de keuze te actualiseren. Werk ook globaal al mitigerende maatregelen per variant uit, zodat duidelijk wordt of dit zou kunnen leiden tot een andere tracékeuze.

3.2 Voorkeurstracé

Uitwerking voorkeurstracé

Werk in het MER het voorkeurstracé concreet uit. Hou daarbij rekening met de geformuleerde doelen. Beschrijf zowel de aanleg- als gebruiksfase. Geef aan wat de vormgeving en inrichting van de weg wordt (bijvoorbeeld breedte, aantal rijstroken per baan, et cetera). Zoals eerder aangegeven is ervoor gekozen de weg en wijk niet in samenhang te ontwikkelen. Geef aan hoe wordt voorkomen dat oplossingen voor een –zeker ook vanuit leefkwaliteit gezien- optimale en integrale ontwikkeling van het gebied buiten beeld blijven.⁶ De Commissie adviseert toch nu al zoveel mogelijk rekening te houden met de inrichting van de nieuwe wijk.

⁴ Pagina 9.

⁵ Bijvoorbeeld door de resultaten van prognoses door het nieuwe verkeersmodel.

⁶ Een van de risico's is dat voor de leefkwaliteit bij afzonderlijke ontwikkeling makkelijker teruggevallen moet worden op het toepassen van hogere geluidwaarden. Bij een integrale ontwikkeling is dit mogelijk te voorkomen.

Beschermende maatregelen

Werk verschillende maatregelen voor het voorkeustracé uit, optimaliseer deze en hou rekening met de samenhang binnen de verschillende gebiedsontwikkelingen. Denk hierbij aan maatregelen om:

- De barrièrewerking van de weg te beperken door bijvoorbeeld de natuur zoveel mogelijk in de wijk te laten doorlopen. Besteed hierbij aandacht aan faunapassages. Geef ook aan hoe de verstoring van Nationaal Park Nieuw Land zoveel mogelijk wordt voorkomen.⁷
- De weg zo goed mogelijk in het landschap in te passen en visuele hinder voor de nieuwe wijk Hollandse Hout en voor de toekomstige woningen in Warande te beperken.
- De kwaliteit van de leefomgeving voor huidige en toekomstige bewoners van het studiegebied te optimaliseren. Betrek hierbij bijvoorbeeld aspecten als verlaging van de rijsnelheid, verdiepte ligging, toename elektrisch rijden, stimulering van ov, geluidarm asfalt en de invloed van EU-breed bronbeleid op lange en middellange termijn.

4 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Referentie

Geef een duidelijke afbakening van het plangebied en van het studiegebied. Beschrijf de bestaande toestand van het milieu van beide en de autonome ontwikkeling. De referentiesituatie voor de te verwachten milieueffecten bestaat uit de bestaande situatie met de autonome ontwikkeling. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige milieutoestand zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Hierbij horen, zoals de NRD terecht aangeeft, ook de nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten zoals een gedeelte van de woningbouw ten oosten van de Rondweg en de realisatie van de toegangspoort tot het Nationaal Park aan de Buizerdweg. Overigens is dit in de verkenning, waarop de NRD zich baseert, niet gedaan voor de 'harde' woningbouwontwikkeling.

Met de komst van de woningbouw, die geen deel uitmaakt van dit MER, zal er veel in het gebied veranderen.⁸ Omdat deze woningbouw gedeeltelijk wel deel uitmaakt van de referentiesituatie vraagt het om een zorgvuldige beschrijving in het MER. Dit is nodig voor een goede effectbeschrijving en -vergelijking van de rondweg.

Er zal in de komende tientallen jaren nog veel meer worden gebouwd in Lelystad, dan waar nu al over is besloten. Gezien de schaal van deze ontwikkelingen is het ook een aanbeveling om hier in het MER zeker globaal al aandacht aan te besteden in de vorm van een doorkijk en aan te geven hoe dat dit project beïnvloedt.

⁷ Bijvoorbeeld kan ook overwogen worden om het bestaande aantal wegen in het Nationaal Park terug te brengen, in combinatie met de aanleg van de rondweg.

⁸ Voor de woningbouw is in 2007 een MER opgesteld. Sindsdien is er veel veranderd en de wijk is nog steeds in ontwikkeling.

4.2 Effectbepaling

Het MER moet de milieueffecten van de alternatieven en varianten beschrijven en vervolgens de effecten van de uitwerking van het voorkeustracé (inclusief de varianten daarop) voor zowel de aanleg- als gebruiksfase. Deze getrapte beoordeling vraagt om twee beoordelingskaders: voor de tracékeuze kan het MER volstaan met een globaler kader dan voor de uitwerking van het voorkeustracé. Geef voor beide situaties duidelijk aan hoe getoetst en vergeleken zal worden. Scherp het beoordelingskader, zoals opgenomen in de NRD, hierop aan. Geef bij de effectbepaling ook inzicht in de milieueffecten van de weg en de te ontwikkelen wijk. Geef aan wat de bandbreedtes zijn voor streef- en grenswaarden van het milieubeleid.

De Commissie adviseert bovendien om bij de beoordeling van de alternatieven en varianten onderscheid te maken tussen het doelbereik (oplossend vermogen van de varianten) enerzijds en de milieueffecten (effecten van de activiteiten op de omgeving) anderzijds. Geef deze los van elkaar weer. Gebruik eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare toetsingscriteria.

Vergelijk de milieueffecten van alternatieven en varianten onderling, én met de referentiesituatie. Het detailniveau van de milieueffectschattingen moet zodanig zijn dat de effecten van de voorkeursvariant en daaruit af te leiden conclusies⁹ afdoende kunnen worden onderbouwd. Ga in het MER bij nadelige effecten in op mogelijke optimalisatie van de variant en mitigerende maatregelen en breng daarvan de effecten in beeld.

Onderbouw de keuze van de rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen voor verkeer, stikstofdepositie, geluid en lucht worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, en dergelijke) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie en dergelijke). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven.

4.3 Verkeer

Geef in het MER aan in hoeverre de doelen gehaald worden. Gebruik hiervoor de analyse van de verkeerssituatie (paragraaf 2.2), de doelstellingen (paragraaf 2.3) en de beschrijving van de voorgenomen activiteit (hoofdstuk 3).

Beschrijf ook wat de verkeerseffecten zijn voor het mobiliteitssysteem van Lelystad (fiets, ov, wegennet), met name rondom de nieuwe wijk. Beschrijf en kwantificeer zoveel mogelijk de effecten op het sluijverkeer en op de verkeersveiligheid. Besteed ook aandacht aan de oversteekbaarheid en bereikbaarheid van het langzaam verkeer tussen Lelystad en het Nationaal Park. Maak daarnaast onderscheid in recreatief verkeer en het verkeer van/naar de wijk.

⁹ Bijvoorbeeld of doelen worden gehaald en of aan (wettelijke) eisen kan worden voldaan.

4.4 Natuur

Inzicht in de natuurwaarden

De weg grenst aan Nationaal Park Nieuw Land en direct aan het gebied van Natuur Netwerk Nederland (NNN) Hollandse Hout. Ten westen van dit NNN-gebied ligt het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen. Het MER moet inzicht geven in de effecten van de nieuwe rondweg op deze beschermde gebieden. Ook als een weg niet in of direct naast een beschermd gebied ligt, kan het gevolgen hebben op een beschermd gebied (externe werking).

Om een overzicht te krijgen van de noodzakelijke informatie voor natuur in het MER, volstaat een globale omgevingsanalyse van het studiegebied. Voor Hollandse Hout, waar de alternatieven doorheen of (deels) langs lopen, is een uitgebreidere analyse en een beschrijving in meer detail nodig. Het gaat dan in elk geval om een veldinventarisatie van de natuurstrook ten oosten van de Dwarsvaart.

Geef voor de analyse de waardevolle gebiedsdelen op kaart aan. Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Geef aan welke wezenlijke kenmerken (NNN) of instandhoudingsdoelen (Natura 2000) bij wegaanleg relevant zijn. In ieder geval geldt dit voor het aangrenzende NNN Hollandse Hout dat als wezenlijk kenmerk "Leefgebied voor bos- en struweelvogels en overige bossoorten" heeft. Kijk daarbij ook naar kenmerken die relevant zijn voor de Kaderrichtlijn Water (KRW). Beschrijf welke door de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime van toepassing is.

Gevolgen voor beschermde soorten en gebieden

Ga specifiek in op geluid- en lichtverstoring. Neem naast verstoring ook versnippering op in het beoordelingskader. Onderzoek in hoeverre daarbij significante effecten kunnen optreden op beschermde soorten en beschermde gebieden. Indien significante verstoring door licht en geluid niet kan worden uitgesloten, geef dan aan welke mitigerende maatregelen worden genomen. Denk daarbij aan afscherming van licht en geluid die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen. Als er daarnaast sprake is van barrièrewerking op soorten door aanleg van de randweg, geef dan aan welke ontsnipperingsmaatregelen worden overwogen zoals bijvoorbeeld faunapassages. Geef bij eventuele aantasting van wezenlijke kenmerken van het NNN-gebied ook aan welke compensatie wordt overwogen. Dat laatste is zeker aan de orde als er sprake is van direct ruimtebeslag door de wegaanleg in het NNN-gebied.

Stikstofdepositie is een belangrijke oorzaak voor de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland. Beschrijf in het MER de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities op de Natura 2000-gebieden. Sinds begin 2022 berekent het rekenmodel voor stikstof AERIUS effecten tot maximaal 25 kilometer van de emissiebron¹⁰. De rondweg kan niettemin een effect hebben op de verder weg gelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden Wieden/Weerribben en de Veluwe. Maak daarom aannemelijk in hoeverre nog een milieueffect kan plaatsvinden op stikstofgevoelige leefgebieden en habitattypen van deze verder weg gelegen Natura 2000-gebieden. De NRD geeft aan dat, indien er significante effecten worden verwacht, een Passende Beoordeling wordt opgesteld.

¹⁰ Er bestaan echter twijfels over de juridische houdbaarheid van de 25 kilometergrens. Door deze grens worden beschermde gebieden die buiten 25 km van een bron/project liggen namelijk buiten beschouwing gelaten, terwijl stikstof ook verder dan 25 km vanaf een bron nog neerslaat.

Ook NNN-gebieden kunnen verzurings- en vermistingsgevoelig zijn. Ondanks dat, vanwege de aard van de ondergrond, de kans niet groot is dat de wezenlijke kenmerken van het nabijgelegen NNN-gebied Hollandse Hout¹¹ door stikstofdepositie worden aangetast, moet dit toch worden onderzocht.

4.5 Omgeving en gezondheid

Geluid

Het MER dient inzicht te geven in de geluidbelasting als gevolg van de alternatieven en varianten (exclusief en inclusief maatregelen) ter plaatse van de bewoonde gebieden en natuurgebieden na realisatie. Betrek hierbij ook de geprojecteerde woongebieden in onder andere de wijk Warande.

Gebruik voor het bepalen van het percentage (ernstig) gehinderden de dosiseffectrelaties, die in de Regeling geluid milieubeheer worden gegeven. Geef absolute aantallen woningen, het aantal woningen per geluidbelastingsklasse en het aantal woningen met maatgevende veranderingen in de geluidbelasting en slaapverstoring (met en zonder toepassing van maatregelen). Geef ook de contouren voor het door geluid belast oppervlak lager dan 50 dB (en hoger dan 40 dB) aan bij de bewoonde gebieden en recreatiegebieden. Voor de effecten op de natuur moeten in het MER de 42 dB(A)- en 47 dB(A)-contouren rond de weg in beeld worden gebracht omdat daarboven verstoringseffecten voor vogels kunnen optreden: 47 dB(A) wordt aangehouden als verstoringsgrens voor vogels in open landschappen en 42 dB(A) voor vogels van gesloten en halfopen landschappen¹². Boven deze grenzen kan verstoring optreden. Deze contouren moeten zich baseren op een 24-uurs gemiddelde geluidbelasting in dB(A) exclusief weging voor de avond- en nachtperiode.

Benoem mogelijke geluidreducerende maatregelen voor plaatsen waar na realisatie van de rondweg de geluidbelasting hoger is dan de voorkeursgrenswaarde. Geef inzicht in de effecten van deze maatregelen ten opzichte van de op hoofdlijnen berekende geluidscontouren.

Trillingen

Onderzoek de effecten van trillinghinder bij het passeren van zwaar verkeer ter plaatse van bestaande en geplande woningen en woongebieden. Breng de trillingniveaus kwantitatief in beeld en vergelijk deze met de streefwaarden uit SBR-richtlijn B.

Luchtkwaliteit

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM10 en PM2,5) en NO₂ te beschrijven, ook onder de grenswaarden. Geef hierbij expliciet aan met welke ontwikkelingen wat betreft voertuigemissies (elektrificatie) en overige verduurzaming van wegtransport, waaronder vrachtverkeer, wordt gerekend. Daarbij kan gebruik worden

¹¹ Te weten "Leefgebied voor bos- en struweelvogels en overige bossoorten" die hier op voedselrijke kleigronden aanwezig zijn en dus weinig gevoelig zijn voor stikstofdepositie.

¹² Reijnen, M en R. Foppen (1991. Effect van wegen met autoverkeer op de dichtheid van broedvogels) stelden vast dat voor broedvogels in bossen afname van dichtheden begonnen op te treden boven verkeersgeluid van meer dan 42 dB(A).

gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2016. Eenvoudiger berekeningen volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden. Geef aan bij hoeveel bestaande woningen de luchtkwaliteit verandert (verslechtert of verbetert), hoe groot de verandering is. Geef ook inzicht in het effect van de alternatieven op de luchtkwaliteit bij de geprojecteerde woningen in Warande en hoe zich dit verhoudt tot de wettelijke normen.

Licht

Beschrijf in het MER de effecten van de hoeveelheid lichtemissie en lichtintensiteit in de omgeving. Geef aan wat hiervan de gevolgen zijn voor de omgevingsbeleving (lichthinder) en voor de natuur. Geef aan welke maatregelen mogelijk en realistisch zijn.

Gezondheid

Ga in het MER in op de gezondheidseffecten. Betrek hierbij niet alleen geluid en lucht, maar ook effecten zoals uitzicht, beleving, groen, bereikbaarheid en barrièrewerking. Geef aan hoe de weg bijdraagt aan gezondheidsbevordering. Breng daarnaast de eventuele cumulatieve (gezondheids-)effecten en mogelijke mitigerende maatregelen in beeld. Geef aan welke meekoppelkansen ontstaan bij de bevordering van gezondheid onder de bevolking van Lelystad.

4.6 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Beschrijf voor het studiegebied systematisch de aanwezige landschappelijke en archeologische waarden. Maak duidelijk welke waarden door het voornemen worden beïnvloed. Beschrijf hoe de beleving van het landschap verandert als gevolg van de randweg. Geef in het MER aan welke bijdrage de verschillende varianten hebben aan de ruimtelijke kwaliteit. Denk bijvoorbeeld aan de planambitie om de weg te ontwikkelen als 'parkway', met twee gescheiden banen met veel groen. Maak hierbij gebruik van visualisaties voor zowel de zomer- als wintersituatie. Maak de weergaves vanaf relevante gezichtspunten van bewoners en gebruikers van het gebied vanaf maaiveld.

Beschrijf in hoeverre het plan ingrijpt in de oorspronkelijke opzet van het cultuurlandschap.

4.7 Bodem en water

Beschrijf in het MER de bodemopbouw ter plaatse van de alternatieven en varianten. Geef aan of er sprake is van bodemverontreiniging. Beschrijf de invloed van de alternatieven op het oppervlaktewater- en het grondwatersysteem. Het gaat hierbij om veranderingen in verhard oppervlak, en mogelijke veranderingen in patronen van grondwaterstroming. Geef aan hoe de toename aan verhard oppervlak in het plangebied wordt gecompenseerd door middel van extra waterberging voor oppervlaktewater. Beschrijf de gevolgen van aanleg en gebruik van de weg op de waterkwaliteit. Geef aan hoe de wateropgave een plaats krijgt bij de ontwikkeling en duurzame inrichting van het plan- en studiegebied (KRW-opgave).

Verder is het van belang om in te gaan op mogelijke geohydrologische gevolgen van grondverzet in de uitvoering van het project. Denk hierbij specifiek aan kunstwerken die nodig zijn.

4.8 Duurzaamheid en klimaat

Neem in het MER een materialen-, grondstoffen- en energiebalans op en beschrijf de mogelijkheden voor hergebruik, recycling, terugwinning, of energiewinning. Geef aan op welke wijze het hergebruik van grondstoffen en materialen bij realisatie wordt geregistreerd. In de aanlegfase gaat het om bijvoorbeeld het beperken van de energie-inhoud van het te gebruiken materiaal en het energieverbruik van het in te zetten materieel. In de gebruiksfase gaat het onder andere om de energievraag van de wegsystemen zoals verlichting en verkeersgeleiding en -informatie.

Ga in op de toekomstbestendigheid van de weg. Ga daarnaast in op CO₂-reductie voor grondverzet, asfalt en beton (bij kunstwerken).

5 Overige onderwerpen

5.1 Leemten in milieu-informatie, evaluatie en monitoring

Laat zien over welke milieuaspecten er onvoldoende informatie is door gebrek aan gegevens en waarvoor de effectschattingen erg onzeker zijn. Spits dit toe op milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld.

Als er informatie nog onbekend is die zo belangrijk is voor de besluitvorming dat de uitvoering van het project onzeker wordt, geef dan in het MER al een (aanzet voor) een monitoringprogramma en geef aan hoe dit zal worden gebruikt.

5.2 Vorm en presentatie

De vergelijking van de alternatieven verdient bijzondere aandacht. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg voor:

- een zo beknopt mogelijk MER, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal, met een duidelijke legenda.

5.3 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het realiseren van de weg en de alternatieven en varianten daarvoor. Ga ook in op de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Annemie Burger (voorzitter)

drs. Gerwin Gabry

drs. Tjeerd Gorter (secretaris)

drs. Sjef Jansen

ing. Wim van der Maarl

drs. ing. Tjitte Prins

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Provinciaal Inpassingsplan (WRO) of Projectbesluit (OW)

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit C01.2, “de aanleg van een autosnelweg of autoweg”. Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom wordt een project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit(en)

Provincie Flevoland

Initiatiefnemer besluit(en)

Provincie Flevoland

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure

Provincie Flevoland

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3673](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage

A. v. Schendelstraat 760

3511 MK Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl